

Konferences par ģimenes jautājumiem

Kas jādara? Jums ir 15 minūtes, lai veiktu šādu darbu komandā!

1. Grupā apzinieties un apkopojiet iedoto informāciju!
2. Varat arī meklēt citus materiālus par šo tēmu (piemēram, kā tēma tiek atspoguļota plašsaziņas līdzekļos, kāds zinātniskais raksts...).
3. Diskutējiet grupā par šo tēmu un gatavojiet grupas secinājumus (maksimums 3 secinājumi)!

Tad katra grupa uzstāsies klases priekšā četras minūtes ar savu tēmu, galvenajām atziņām un secinājumiem!

---

2. tēma: Jaunas ģimenes veidošana

Kādi ir ieguvumi, ko dod laulība un ģimenes dzīve?

Daži pamatoti iemesli laulības noslēgšanai (No grāmatas „Kopā uz mūžu!” Autori: Dr. Huliāns Melgosa un Anete D. Melgosa) :

„1. Mīlestība. Mums visiem ir nepieciešams mīlēt un tikt mīlētiem. Laulība izveido ideālu kontekstu, kurā var kopt un veidot šādu mīlestību. Mīlestību, kuru grieķu valodā raksturo ar vārdu *agapē* – cēlu, altruistisku mīlestību, kas ir visu mīlestības veidu pamats.

2. Draudzība/sabiedrība. Cilvēki dzīvo kopā, lai viņiem blakus būtu draugs, ar kuru tie varētu dalīties savas priekos un bēdās; kāds, kuram viņi varētu uzticēt savas dvēseles visslēptākos pārdzīvojumus. Šāds biedriskums novērš vientulību, kā arī skumjas un emocionālu nestabilitāti, kas parasti rodas dzīvojot vienatnē.

3. Nepieciešamība attīstīt un pilnveidot savas spējas. Laulība veido vidi, kurā pāris var realizēt sevi un veidot izaugsmi. Tā veido pareizu pašnovērtējumu, līdzsvarotus ieradumus un vispilnīgāko psiholoģiskās labklājības formu.

4. Kopēja dzimumdzīve. Gan vīriešu, gan sieviešu seksuālās vajadzības vislabāk tiek apmierinātas tās drošības ietvaros, ko sniedz laulība. Lai gan dzimumdzīve nav pats galvenais, tā ir svarīga laulāto dzīves daļa, kas abu partneru starpā palīdz uzturēt mīlestību un vienotību.

5. Kopēji vecāku pienākumi. Lai gan lēmums laist pasaulē bērnus sev līdzī nes papildus atbildību, pūles un uztraukumus, tā ir viena no lielākajām priekšrocībām, kas piešķirta cilvēcei. Kļūstot par vecākiem, gan vīrieši, gan sievietes gūst apmierinātības un piepildījuma izjūtu. Ģimenes pieaugums veido ilgstošas emocionālas saites starp vecākiem un bērniem, kas sekmē līdzsvarotu prāta un dvēseles stāvokli.

Iespējams, ka daudzi mūsdienu pāru un ģimeņu modeļi radušies sakarā ar vēlmi izlauzties no pastāvošās kārtības. Tomēr zināms, ka vispārēja tendence nav nodzīvot dzīvi kā vientuļniekam, cenšoties izolēt sevi no visiem pārējiem un no visām attiecībām. Tikai daži cilvēki var justies laimīgi, esot vieni. Visaizraujošākās aktivitātes un darbs zaudē savu pievilcību, ja mēs tajā nevaram dalīties ar kādu citu. Pāris, kuru veido vīrietis un sieviete, kurā partneri ir viens otram nodevušies, ir kā nevainojams konteksts, kurā sasniegt saprātīgu laimes stadiju, par spīti visām nepilnībām, kurās mēs dzīvojam.”

Šeit var izpētīt vietni no kuras ņemts materiāls: <https://celauzģimeni.lv/attiecibas/virziens-un-merkis/>

Mēģiniet savā prezentācijā ietvert (a) argumentus, kas iedrošina slēgt laulības un veidot ģimeni, kas atvērta bērnu radīšanai un audzināšanai (no 1. un 2. lpp.), kā arī (b) faktorus, kas kavē laulību noslēgšanu un ģimenes izveidošanu (no 2. lpp.).

Kādi ir šķēršļi laulību noslēgšanai un ģimenes veidošanai?

Mūsdienu vecāki pieļauj lielu kļūdu, priekšroku dodot naudai, nevis laulībai. Visa pasaules nauda nekompensēs ģimenes trūkumu vēlāk dzīvē. (Avots: *W. Bradford Wilcox and Alysse ElHage. Feb 17, 2023.* Saite uz avotu: <https://mercatornet.com/money-over-marriage/83170/>). Šeit pieejams ziņojums, kas balstās uz aptauju, kurā piedalījās 3757 pieaugušie ASV iedzīvotāji, kuriem ir bērni līdz 18 gadu vecumam: <https://www.pewresearch.org/social-trends/2023/01/24/parenting-in-america-today/>).

“Lielākā daļa amerikāņu vecāku par prioritāti izvirza darbu un naudu saviem bērniem, nevis citus dzīves mērķus, tostarp laulību un iespēju kļūt par vecākiem. Tikai aptuveni piektā daļa vecāku norādīja, ka precēties (20%) un radīt bērnus (21%) ir "ļoti svarīgi" vai "ārkārtīgi svarīgi" viņu bērnu nākotnei. Gandrīz puse vecāku norādīja, ka apprecēties kādu dienu un radīt savus bērnus ir "ne pārāk svarīgi" vai "vispār nav svarīgi". Lielākā daļa vecāku apgalvo, ka vecāku darbs viņiem sagādā prieku un gandarījumu visu laiku vai gandrīz visu laiku, taču ievērojama daļa vecāku uzskata, ka tas ir nogurdinošs un stresa pilns darbs. Domājot par to, par kādiem pieaugušajiem, cerams, kļūs viņu bērni, vecāki vislielāko uzsvaru liek uz to, lai viņu bērni būtu godīgi un ētiski.”

Pieci kultūras faktori, kas izskaidro, kāpēc mūsdienās tik daudzi vecāki saviem bērniem priekšroku dod nevis laulībai un ģimenei, bet gan naudai un darbam.

1. Laulību skaita samazināšanās. Tas ir saistīts ar laulības noslēgšanas aizkavēšanos, jo pirmās laulības vecums vīriešiem (vidēji) tagad ir 30 gadi, bet sievietēm - 28 gadi. Aptuveni puse pieaugušo mūsdienās ir bijuši liecinieki šķiršanās vai savu vecāku attiecību izjukšanai. Taču vecāki, kuri ir precējušies, biežāk nekā citi apgalvo, ka viņiem ir ārkārtīgi svarīgi, lai viņu bērni, sasniedzot pilngadību, apprecētos.

2. Laulība kā ‘kontrolpunkts’. Šodien laulība bieži tiek uzskatīta nevis par pieaugušo dzīves pamatu, bet gan par "kontrolpunktu" veiksmīgai pieaugušo dzīvei, kas nāk tikai pēc panākumiem izglītībā un finansēs. Kontrolpunkta modelis nozīmē, ka arvien vairāk amerikāņu uzskata, ka laulība nav īstenojama.

3. "Darba dievināšana" ('workisma' pieaugums). Daudzi vīrieši un sievietes mūsdienās augstāko vērtību piešķir karjerai un ienākumiem kā nozīmīgiem dzīves gandarījuma avotiem. Darba dievināšanas attieksme visā pasaulē kavē ģimeņu veidošanos. Daudzi cilvēki kļūdaini uzskata, ka laulība un ģimene ir pretrunā (vai konkurē) ar apmierinošu darbu un panākumiem karjerā.

4. Neziņa par laulības labumiem. Trūkst zināšanu par laulības un ģimenes labumu mūža ilgumā. Daudzi pētījumi liecina, ka nauda un karjera nav laimes atslēga. Patiesībā vispārējās apmierinātības ar dzīvi pirmais rādītājs ir laulības kvalitāte - tas, cik laimīgi cilvēki ir savā laulībā. Pasaulē ilgākais pētījums par laimi liecina, ka sociālās saites, piemēram, tās, kas pastāv ģimenē un starp draugiem, ir labāks mūsu laimes un veselības rādītājs dzīves laikā nekā profesionālie un finansiālie panākumi. Šīs saites ir labāki ilgus un laimīgas dzīves prognozētāji nekā piederība pie kādas sociālas šķiras, IQ vai pat ģenētika.

5. Kultūras vēstījums. Mūsdienu populārajā kultūrā daudz tiek runāts par to, ka laulība un bērni ir šķērslis individuālai laimei, ka vecāki ir nelaimīgi, ka vecākiem bērnu audzināšana ir pārāk grūta. Tomēr pētījumi joprojām pierāda, ka precējušies cilvēki kopumā ir laimīgāki nekā neprecējušies. Lielākā daļa vecāku apgalvo, ka bērnu audzināšana sniedz gandarījumu un prieku. Bērnu dzimšana sniedz arī ieguvumus nākotnē, piemēram, kāds rūpēsies par vecākiem vecumdienās.”

ⁱ Saite uz pētījumiem uz kuriem balstīts materiāls otrajā lappusē: <https://www.pewresearch.org/social-trends/2023/01/24/parenting-in-america-today/> kā arī <https://ifstudies.org/blog/1-in-2-a-new-estimate-of-the-share-of-children-being-raised-by-married-parents>, un <https://ifstudies.org/blog/the-role-of-culture-in-declining-marriage-rates/> un <https://ifstudies.org/blog/workism-and-fertility-the-case-of-the-nordics>